

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	Súkromná stredná odborná škola podnikania
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prípravy na Súkromnej strednej odbornej škole podnikania Zvolen
5. Kód projektu ITMS2014+	312011Z833
6. Názov pedagogického klubu	Posilnenie globálnych kompetencií v oblasti ľudských a občianskych práv
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	09. 06. 2021
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Budova školy-miestnosť odbornej prípravy
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Gabriela Putnoková
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.skolapodnikania.sk

11. Manažérske zhrnutie:

Kľúčové slová:

- rasová diskriminácia
- holokaust v 2.svetovej vojne

Krátka anotácia:

Učítelia sa zaoberali pojmami **rasizmus** a **holokaust**, jeho ideovými východiskami, koncentračnými tábormi a rasovou otázkou v 2.svetovej vojne.

Rasizmus je nevedecké učenie o nerovnosti ľudských rás.

Ide o vieru, že rôzne skupiny ľudí majú rôzne charakterové vlastnosti zodpovedajúce ich fyzickému vzhľadu a že takto vnímané rasy sa dajú rozdeliť na nadradené a podradené.

Slovom **holokaust** je označovaný nacistický perzekučný systém väzníc a táborov ako celok, respektíve nacistická perzekúcia všetkých etnických, náboženských a politických a odporcov (najmä komunistov a sociálnych demokratov), Svedkov Jehovových, ale aj telesne či mentálne postihnutých, homosexuálov, Židov či Rómov.

V 2.svetovej vojne bol holokaust „štátom programovo riadená a plánovaná perzekúcia a genocída európskych Židov uskutočňovaná 1933–1945 nacistickým Nemeckom.

Nemci ju nazývali „konečné riešenie Židovskej otázky“ (nem. *Endlösung der Judenfrage*).

11. Hlavné body stretnutia

Príklady rasovej nenávisti môžu zahŕňať:

- rasovo urážlivý materiál na internete, ktoré zahrňujú e-fóra, blogy, spoločenské sieťové stránky alebo weby na zdieľanie videa
- rasovo urážlivé komentáre alebo obrázky v publikáciách, ako sú noviny a časopisy, ako napríklad letáky alebo obežníky
- rasovo urážlivé prejavy na verejnom zhromaždení
- rasovo hanlivé komentáre na verejnosti, napríklad v obchode, pracovisku, parku, vo verejnej doprave alebo v škole
- rasovo hanlivé komentáre na športových podujatiach od hráčov, divákov, trénerov alebo funkcionárov.

Ideové východiská holokaustu

Ideovým východiskom boli antisemitské teórie a predstavy o mimoriadnej schopnosti Židov vytvárať sieť celosvetového sprisahania s cieľom zmocniť sa vlády nad Nemeckom a nad svetom a vniesli do nemeckej do verejnej diskusie slovné spojenia ako "vyhubiť" (Ausmerzen), „vyradiť“ (Ausschalten), "odpratať" (Beseitigen), "odstrániť" (Entfernen), "zneškodniť" (Unschädlichmachen), "vyhubiť" (Vertilgen) alebo dokonca "vykynožiť" (Ausrotten) Židov. Pomocou týchto biologických metafor boli Židia dehumanizovaní a stavaní na úroveň patogénov, hmyzu alebo parazitov. V dôsledku toho boli proti nim navrhované rôzne profesionálne zákazy, nútená sterilizácia, zbavenie občianskych práv, obmedzenie voľného pohybu a hospodárske represie.

Učitelia vyzdvihli hrdinstvo Fínska, ktoré aj napriek Hitlerovým nariadeniam na vydanie Židov ich výdaj odmietlo s tvrdením, že „vo Fínsku nie sú žiadni Židia, len Fíni.“

Einsatzgruppen(jednotky nasadenia)

Počas ťaženia na východnom fronte postupovali za frontom špeciálne nacistické oddiely tzv. Einsatzgruppen, ktoré vraždili Židov, komunistov, komisárov, veliteľov Červenej armády aj celkom obyčajných miestnych obyvateľov na rôznych miestach najmä pomocou strelných zbraní. Neskôr pod vedením Heinricha Himmlera vytvorili koncentračné tábory, kde prebiehala likvidácia pomocou ťažkej otrockej práce, prípadne jedovatých plynov. Odhaduje sa, že obeťou Einsatzgruppen bol najmenej milión ľudí.

Koncentračné a vyhladzovacie tábory

Najúčinnejším a najhroznejším prostriedkom nemeckého holokaustu boli vyhladzovacie tábory, kde sa hromadne popravovalo zastrelením, obesením a jedovatým plynom. Spočiatku v plynových vozoch, neskôr v plynových komorách, ktoré boli postavené tak, aby pripomínali obyčajné umyvárne. Mŕtvoly boli hromadne spaľované v krematóriách.

Na okupovanom území Poľska bolo zriadených niekoľko vyhladzovacích táborov:

- Chełmno (Kulmhof) (8. december 1941 – 17. január 1945, približne 340 000 obetí)
- Osvienčim (Auschwitz, Oświęcim) – Pôvodný tábor bol zriadený na mieste opustených kasární v apríli 1940, existoval do januára 1945. Neskôr v roku 1941 sa rozšíril o KL Auschwitz II – Birkenau v neďalekej Brezinke a v roku 1942 nasledoval KL Auschwitz III v Monowiciach. Počet obetí je odhadovaný na 1 000 000 až 1 500 000. Tábory v Osvienčime a Brezinke sú dnes prístupné verejnosti.
- Majdanek (pri Lubline) (júl 1941 – júl 1944, 78 000 až 360 000 obetí^[8])

- Belzec (marec 1942 – jún 1943, 436 000 obetí)
- Sobibór (máj 1942 – október 1943, 260 000 obetí)
- Treblinka (júl 1942 – október 1943, najmenej 700 000 obetí, možno však až okolo 1 000 000)

Nacistické vyhladzovacie tábory prežilo 8 103 väzňov.

Rasová otázka

Ničenie Židov malo aj hospodárske príčiny. Nacisti sa tak najkratšou cestou zmocňovali dôležitých hospodárskych a politických pozícií, ktoré boli obsadené Židmi.

Samostatnú skupinu tvorili Rómovia.

Zvláštnu skupinu takzvanej čistej rasy tvorili esesáci sami. Príslušníci iných ako nemeckých národov (kolaborujúci Valóni, Flámi, Nóri, Lotyši, Estónci, Ukrajinci, Rusi, Chorváti) tvorili asi polovicu ich početného stavu. Vernosť nacistickej ideológii sa posudzovala aj podľa surovosti, s akou vystupovali proti zajatcom. Ich nenávisť voči väzňom vyvrcholila v antisemitizmus najhrubšieho zrna.

Podľa obžaloby proti štyridsiatim osvienčimským vojnovým zločincom, ktorí boli súdení v decembri 1947 najvyšším národným tribunálom v Krakove bolo dokázané, že ničenie Židov bolo vykonané neslýchaným barbarským spôsobom a nacisti pritom ulúpili majetok obrovskej hodnoty. Napríklad v období od 1. decembra 1944 do 15. januára 1945 bolo len z Osvienčimu do Nemecka odvezených 92 022 kusov detských oblekov, 192 652 ženských šiat a 222 269 mužských oblekov. Mŕtvolám žien boli ostrihané vlasy a tie boli v množstve asi 60 000 kilogramov poslané do Nemecka. Hmotnosť zubotechnického zlata vyvezeného z Osvienčimu do Nemecka sa odhaduje na 6 000 kilogramov.

12. Závěry a odporúčania:

Na základe prediskutovaných bodov sa učitelia zhodli na **postupnosti krokov ako a čo vyučovať k téme holokaust:**

1. základný historický obsah
2. rozsah a škála holokaustu (celoeurópska genocída)
3. prečo a ako sa to stalo (zlomové rozhodnutia „prečo“)
4. kontext a vývoj (súvis anti-judaizmu a kresťanského učenia, vplyv 1.svetovej vojny a politického vývoja v Európe v medzivojnovom období na židovsko-nežidovské vzťahy)
5. Vzostup nacistov, ich svetonázor, rasová ideológia a politická prax
6. Priebeh a vývoj holokaustu v kontexte druhej svetovej vojny (bod 11 tejto správy)
7. Povojnové obdobie: okamžité následky (ako bola uplatnená spravodlivosť po skončení vojny)

Učitelia sa zhodli, že neustálym podporovaním čitateľskej a webovej gramotnosti študentov a podporovaním kritického myslenia budú vedení k tolerancii národov a rovnosti rás.

Je nutné na vyučovacích hodinách všeobecno-vzdelávacích predmetov diskutovať o význame historických skúseností holokaustu pre súčasnosť, aby poznatky o židovských utečencoch pred, počas a po holokauste boli relevantné nielen pre dôležitosť historickej pamäte ale aj pre pochopenie súčasných utečeneckých kríz.

Je nutné naučiť sa rozpoznávať varovné signály genocídy, **aby sa raz nenaplnili slová Einsteina: " „Neviem akými zbraňami sa bude bojovať v tretej svetovej vojne, ale vo štvrtej to budú kamene a palice.“**

neustále zdôrazňovať hrdinstvo Fínska, ktoré aj napriek Hitlerovým nariadeniam na vydanie Židov

ich výdaj odmietlo s tvrdením, že „vo Fínsku nie sú žiadni Židia, len Fíni.“

Aby sa nenaplnili slová Einsteina: " „Neviem akými zbraňami sa bude bojovať v tretej svetovej vojne, ale vo štvrtnej to budú kamene a palice.“

13.	Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Gabriela Putnoková
14.	Dátum	10.06.2021
15.	Podpis	[redacted]
16.	Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Pavel Igríni
17.	Dátum	10.06.2021
18.	Podpis	[redacted]

Príloha: Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu